

Kazatel: Josef Hurta

Čtení: Mt 18, 1 – 5

Text: J 3, 1 – 15

Mezi farizeji byl člověk jménem Nikodém, člen židovské rady. Ten přišel k Ježíšovi v noci a řekl mu: "Mistře, víme, že jsi učitel, který přišel od Boha. Neboť nikdo nemůže činit ta znamení, která činíš ty, není-li Bůh s ním." Ježíš mu odpověděl: "Amen, amen, pravím tobě, nenarodí-li se kdo znovu, nemůže spatřit království Boží." Nikodém mu řekl: "Jak se může člověk narodit, když už je starý? Nemůže přece vstoupit do těla své matky a podruhé se narodit." Ježíš odpověděl: "Amen, amen, pravím tobě, nenarodí-li se kdo z vody a z Ducha, nemůže vejít do království Božího. Co se narodilo z těla, je tělo, co se narodilo z Ducha, je duch. Nediv se, že jsem ti řekl: Musíte se narodit znovu. Vítá vane kam chce, jeho zvuk slyšíš, ale nevíš, odkud přichází a kam směřuje. Tak je to s každým, kdo se narodil z Ducha." Nikodém se ho otázel: "Jak se to může stát?" Ježíš mu řekl: "Ty jsi učitel Izraele, a tohle nevíš? Amen, amen, pravím tobě, že mluvíme o tom, co známe, a svědčíme o tom, co jsme viděli, ale vy naše svědectví nepřijímáte. Jestliže nevěříte, když jsem vám mluvil o pozemských věcech, jak uvěříte, budu-li mluvit o nebeských? Nikdo nevstoupil na nebesa, leč ten, který sestoupil z nebes, Syn člověka. Jako Mojžíš vyvýšil hada na poušti, tak musí být vyvýšen Syn člověka, aby každý, kdo v něho věří, měl život věčný."

Už je to bez jednoho roku 30 let, co jsem byl confirmován ve sboru v Růžďce. A tak jako se to děje tady ve sboru, i tenkrát se nás, konfirmandů ujala mládež. Pozvali nás k táboráku, a tam nám mládežníci vyprávěli, co pro ně znamená víra v Ježíše Krista. A já jsem si v duchu říkal: To chci prožívat také. Do té doby jsem totiž mohl mluvit spíše o poslušnosti rodičů než o své vlastní víře. Ale pak jsem byl mládeží osobně vtažen do otázek víry, a čím dál častěji jsem kolem sebe slyšel to biblické slovo, které říká Ježíš Nikodémovi: „Nenarodí-li se kdo znovu, nemůže spatřit království Boží. Musíte se narodit znovu.“ Co to znamená „narodit se znovu“? Ta otázka mi tehdy doslova nedávala spát, protože jsem tušil, že na tom závisí celá moje věčnost. A tak se i dnes ptáme spolu s Nikodémem, co tím Ježíš myslí. Já si přitom vypomůžu myšlenkami z kázání německého evangelického faráře Ulrycha Parzanyho.

Nikodém byl člen židovské rady. (Dnes bychom řekli třeba presbyter nebo člen synodní rady). O tomto Nikodémovi píše evangelista Jan proto, abychom se s touto postavou mohli při čtení ztotožnit. Tedy, tento Nikodém jedné noci vyhledal Ježíše, aby s ním mluvil. Ježíšovi bylo tehdy asi třicet, Nikodémovi mohlo být, řekněme takových šedesát let. Jen si to představte. Ježíš byl proti němu mladík. Pro staršího muže vůbec není snadné přijít k mladšímu a ptát se ho na radu. Přesně to udělal Nikodém. Přišel k Ježíšovi a řekl mu: „Rabbi, učiteli“. Učinil mu kompliment. Říká: „Mistře, víme, že jsi učitel, který přišel od Boha. Neboť nikdo nemůže činit ta znamení, která činíš ty, není-li Bůh s ním.“ Nikodém přichází v pokoře. To pro něj nebylo jednoduché. Ale on měl touhu poznat pravdu. Trápily ho důležité otázky, týkající se jeho vlastního života. A on přitom pochopil něco podstatného. Není důležité, abych si zachoval tvář. Důležitější je, abych poznal pravdu. A tak přišel k tomu mladíkovi Ježíšovi, protože tušil, že skrze Ježíše Bůh jedná.

Nikodém přišel v noci. Je možné, že to udělal ze strachu. Byl to prominentní muž. A proto nechtěl, aby se o tom dozvěděli druzí lidé. Tomu rozumíme. My jsme na to velice citliví. Nelíbí se nám, když na nás druzí lidé něco vědí a třeba se nám kvůli tomu smějí nebo nás odsuzují. Lidé věděli, že Nikodém je členem židovské rady. Co by tomu řekli, kdyby se dozvěděli, že se chodí radit s tím blouznivcem Ježíšem, protože sám je bezradný. Nikodém, ten, který je v čele, a přitom má duchovní otázky a neví si s nimi rady. Mnoho lidí se bojí řešit své problémy. Protože mají strach z druhých lidí. Nechtějí před nimi dát najevo, že s nimi není něco v pořádku. Co o mně řeknou druzí - to je pro ně důležitější, než to, co o nich řekne Bůh. A tak celý život dbají na to, co si o nich řeknou druzí lidé. Nikdy se nezeptají, co o nich říká Bůh. A tím svůj život ztratí.

Je možné, že Nikodém se bál lidí. Ale ta noční hodina mohla mít i jiný důvod. V Orientu je přes den velké horko. Tam je přes den 35 až 40 stupňů. A je tam na ulicích rušno. A když zbožní lidé chtěli o něčem vážně přemýšlet, využívali k tomu chladnějších chvílí v noci. To mohl být také důvod Nikodémův. On se chtěl zabývat radikálními a zásadními otázkami. K tomu potřeboval klid. K tomu potřeboval možnost soustředění. Proto přišel za Ježíšem v noci. Můžeme se domnívat, že měl na srdci důležité otázky jako: co se mnou Bůh zamýšlí, proč tu jsem, jak mám věřit v Boha apod. Co trápilo Nikodéma, není podstatné. My si tam vložme své palčivé otázky, které nás trápí.

A Nikodém dostává od Ježíše radikální odpověď. Ještě se ani nestačil zeptat a Ježíš mu už dává odpověď. On ví, co Nikodéma trápí. Nikodém ani nevyšlohl žádnou otázku a čteme, že Ježíš mu odpověděl. Tzn. řekl to, co Nikodém potřeboval slyšet: „Amen, amen, pravím tobě, nenarodí-li se kdo znovu, nemůže spatřit království Boží.“ Nečteme tam žádný úvod. Prostě tak to Ježíš řekl. „Nenarodí-li se kdo znovu, nemůže spatřit království Boží.“ Jenom tehdy může člověk poznat Boha, dozvědět se jaký Bůh je, může pocítit jeho lásku, zakusit jeho blízkost, pocítit jeho moc, tedy krátce stát se občanem v Božím království. Jedinou podmínkou pro to je, podle Ježíše, aby ses znovu narodil. A to je zajímavé slovo v Bibli. V řečtině slovo znovuzrození znamená jednak „být ještě jednou narozen“, „znovu narozen“, ale totéž slovo lze přeložit také jako „být narozen shůry, od Boha“. Co to znamená?

1) Je to zjištění možná nepřijemné. V tvém životě se musí stát něco radikálně nového. Život musí být tak obnoven, jako když se něco nového rodí na světě. Život se prostě nedá opravit. My víme, že děláme chyby. Jsme jen lidé a jsme slabí. A jsme připraveni nechat si pomoci. A jsme schopni i věřit, že existuje-li Bůh, tak je schopen nám

pomoc. Ale pořád si představujeme, že jsme něco jako pokažené auto, které se dá opravit. A že je přece ještě dost dobré na to, aby se ještě dalo opravit. To důležité na tom autě ještě funguje. Proto se ještě vyplatí ho opravovat. To si myslíme i o svém životě. Ano, máme různé chybičky a jsme připraveni nechat se opravit, ale v jádru jsme dobří. Přijmeme nějakou pomoc a pak se můžeme snažit sami. A myslíme si, že tak by to mohlo jít. Ale Ježíš říká NE. Tvůj život se už nedá opravit. Je tak zničený, že na nějakou opravu můžeš okamžitě zapomenout. Musíš se jedinečně znovu narodit. Musí být stvořeno něco opravdu nového. A to se nám nelíbí. To je nepříjemná zpráva. To ani Nikodém neslyšel rád. Prožil celý život jako morálně vcelku bezúhonný náboženský člověk. Patřil k vedoucím představitelům židovství. Byl členem židovské rady. A ve svém životě udělal mnoho pozitivních zkušeností. Věděl přirozeně také o svých chybách a slabostech. Proto přišel za Ježíšem. A teď chtěl radu a pomoc. Ale Ježíš je tak radikální! To je nepřijatelné! Chce nás společensky úplně odrovnat? Ježíš říká: „Musíš se znovu narodit. Jinak nemůžeš žít ve společenství s Bohem.“ Jak vám to zní, bratři a sestry? Můžete to přijmout? Že jsme tak radikálně ztraceni? Že jsme tak totálně závislí na Boží milosti a na tom, aby Bůh z nás udělal něco úplně jiného a nového?

2) Ale samozřejmě je to i dobrá zpráva, co Ježíš říká. Při narození dostávám nový život darem. Nemohu ho sám vytvořit. Nemohu se snažit, aby přišel. Nerodím sám sebe. Já jsem rozen. Proto Ježíš používá tento obraz i pro duchovní život. Sám od sebe člověk nežije duchovně. Musí se k takovému životu narodit. Neumíme to popsat jinak než obrazem. Život sám je velmi komplikovaný. Víte jak život funguje? Víte jak detailně funguje tělo? Nervová soustava? Lékař by patrně dokázal vědecky popsat, jak tělo funguje. Nějaký biochemik z University, by možná začal vykládat něco o strukturách bílkovin apod. Já tomu nerozumím. Nerozumím tomu, jak život vlastně funguje. Ale žiju! A vy tady pod kazatelnu taky žijete. Nechci vás podceňovat, ale myslím, že také dopodrobna nevíte, jak vaše tělo funguje. Vysvětlil vám někdo přesně, jak funguje třeba krevní oběh? Přece to musíte vědět! Jak jinak byste mohli žít? Ale tak to v životě chodí. My prostě žijeme, ačkoli nikdo tomu vlastně nerozumí, proč. A jen proto, že Bůh nám život dává darem skrze Ježíše, tak lidé pořád říkají: „Tomu nemohu věřit, protože tomu nerozumím.“ Ano, je pěkné, když něčemu rozumíme, jak to funguje, ale to není podmínkou pro život. Musím se pouze narodit. Pak dostanu život darem. Při mém narození jsem ničemu o svém životě nerozuměl. A přece jsem dostal život darem. A pak se třeba pomalu začnu učit něčemu rozumět. Proto Ježíš říká Nikodémovi vlastně dobrou zprávu, jak mohu dostat nový život. Za tím je vždycky otázka, co musím udělat. My jsme přece připraveni něco udělat. Ježíš říká: NE. Nic udělat nemůžeš. Musí se to při tobě stát. Dostáváš to darem. Jinak to vůbec získat nejde. A to se nám nelíbí. Jsme hrdí. Chceme sami něco udělat. Chceme něco opravit. Chceme se snažit. Chceme také odměnu za něco. Ježíš ale říká: Nebudete-li jako malé děti, nevejdete do Božího království. Co je pro děti tak typické? Je na nich zvláštní to, že přijímají dárky. To je zásadní rozdíl oproti dospělým. Dospělí už jen velmi těžko přijímají dárky. Když dostaneme dárek, chceme se hned revanšovat. A když se nemůžeme revanšovat, nechceme přijmout ani dárek. Potom ten dárek považujeme skoro za něco urážlivého, protože je to pro nás ponižující a pokořující. Člověk se přece nemůže nechat jen tak obdarovávat. Ale děti se bez problémů nechávají obdarovávat. Když se ve dveřích objeví teta, hned se ptají: Přinesla jsi nám něco? Rodiče se chytají za hlavu: Tak to přece nemůžeš tak drze říkat! Ale děti v tom nemají žádný problém. Ty se prostě nechají obdarovat. A mají radost, když dostanou dárek. A přejí si dárky. A Ježíš říká: „Jestliže se neobráte a nebudete jako děti, nevejdete do království nebeského.“ To je to jediné, co je na tom tak těžké. Že lidé jsou tak hrdí a pyšní. Chceme všechno udělat sami. Kdyby Ježíš dal podmínku, že musíme udělat sto kliků, tak bychom se o to snažili. A i kdybychom přitom měli vypustit duši, tak bychom se cítili poctěni. Ale Ježíš říká: Já ti to dám darem. Já udělám všechno. Ty jsi jako nemluvně, které se má narodit. Spatříš světlo světa, a začneš rvát. A to je Ježíšovým přáním. Aby se mezi námi našli jak mladí tak staří, kteří by se nechali obdarovat. Kterí zcela otočí svůj směr a způsob myšlení v životě, a řeknou: Ježíši, tady jsou moje prázdné ruce. Daruj mi nový život. Daruj mi odpuštění mé minulosti, mých vin. Bratři a sestry, my se budeme po kázání modlit. Modlit se, znamená držet před Bohem prázdné ruce. Prázdné ruce ochotné přijmout dar. A říci: Děkuji ti za tvou lásku. Děkuji ti za život. Děkuji, že mi odpouštíš mé hříchy. Děkuji ti, že jsem tvým vlastnictvím. Chci ti patřit. Chci tě následovat. Když se takto modlíme, přijali jsme dar nového života. A takto můžeme brát život jako dar dnes a denně. V církvi to často funguje tak, že mnozí křesťané jsou jakoby totálně nasazení, usilovní, snaží se dodržovat Boží přikázání, pořád jen něco dělají a dělají. A když se jich zeptáte: Jsi křesťan? Tak řeknou: „No, snažím se žít jako křesťanem.“ A to připomíná ty kliky. Mohu říci: Já jsem křesťan? Ano, protože jsem to jednoduše přijal jako dar. Pak patřím Ježíši Kristu. Pak jsem křesťan.

Modlitba: Pane Ježíši, tys pro mě udělal všechno, ty jsi za mne položil svůj život. A nabízíš mi můj život jako dar. Je to jako nové narození. A to vše bez jakékoliv mé zásluby. Vyznávám, že je pro mě těžké to přijmout. Ale vím, že tě potřebuji. Že bez tebe nejsem nic. A tak tě prosím, naplň mne Duchem svatým, aby můj život vypadal vždy jako nový. Aby už nebyl plný mých selhání, ale nesl ovoce Ducha. Prosím tě, Pane, učň to při mně i dnes. Amen.